

DIRECTRICES SOBRE O USO DAS MÁSCARAS NOS CENTROS SOCIOSANITARIOS DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA

Dirección Xeral de Saúde Pública

Santiago de Compostela a 20 de abril de 2022

1. Introducción

Durante a evolución da pandemia, todos os países da Unión Europea implementaron varias recomendacións con respecto ao uso de máscaras como unha intervención non farmacolóxica complementaria en espazos pechados, así como en lugares públicos onde o distanciamento físico non sempre é posible.

En España, o artigo 6 da Lei 2/2021, de 29 de marzo, de medidas urxentes de prevención, contención e coordinación para facer fronte á crise sanitaria ocasionada pola COVID-19 e posteriormente o Real Decreto 115/2022 do 8 de febreiro estableceron os supostos do uso obrigatorio da máscara, así como as excepcións a dita obriga.

A nivel galego, desenvolveuse esta obrigatoriedade no punto 1.4 da Orde do 11 de febreiro de 2022 pola que se prorroga e se modifica a Orde do 22 de outubro de 2021 pola que se establecen medidas de prevención específicas como consecuencia da evolución da situación epidemiolóxica derivada da COVID-19 na Comunidade Autónoma de Galicia e se modifica a Orde do 14 de setembro de 2021 pola que se aproba o novo Plan de hostalería segura e a Orde do 29 de setembro pola que se aproba o novo Plan de ocio nocturno.

O novo contexto epidemiolóxico caracterizado por unha diminución dos casos graves e da letalidade asociada ao SARS-CoV-2, debido en grande parte á elevada cobertura vacinal acadada na poboación, orixinou un cambio na estratexia de vixilancia e control da pandemia cara unha estratexia que dirixa as actuacións a persoas e ámbitos de maior vulnerabilidade e monitorice os casos de COVID-19 graves e nos casos anteriormente citados, aceptando un nivel controlado de transmisión en grupos menos vulnerables.

Ante esta nova situación epidemiolóxica e de inmunidade da poboación, o Consello de Ministros aprobou o 19 de abril, o Real Decreto 286/2022 polo

que se modifica a obrigatoriedade do uso de máscaras durante a situación de crise sanitaria ocasionada pola COVID-19 ([ligazón](#)) e polo que o uso de máscaras deixará de ser obrigatorio en espazos interiores, salvo algunhas excepcións. A medida será efectiva o día 20 de abril tras a súa publicación no Boletín Oficial do Estado.

Cómpre ter en conta que o uso da máscara mostrouse efectiva no control da transmisión da COVID-19, sendo a principal medida de prevención fronte á enfermidade. A pesar dos inconvenientes asociados ao seu uso (incomodidade, dificultade para respirar, aumento de afeccións cutáneas, etc) a cidadanía comprendeu o valor desta medida e a adherencia ao seu uso mantívose moi alto ao longo da pandemia.

Esta cultura de protección non só individual senón tamén colectiva, debe continuar ante esta nova estratexia co fin de protexer ás persoas vulnerables e é por este motivo que o emprego da máscara segue a ser útil para axudar a diminuír o risco de infección destas persoas.

2. Obxectivo

Este documento ten como obxectivo describir as situacións nas que se mantén a obrigatoriedade do uso da máscara no interior dos centros sociosanitarios da Comunidade Autónoma de Galicia.

3. Situacións nas que se mantén a obrigatoriedade do uso da máscara nos centros sociosanitarios

3.1. Centros sociosanitarios residenciais

Os centros sociosanitarios, fundamentalmente os centros residenciais de maiores e de persoas con discapacidade preséntanse como entornas de elevado risco epidemiolóxico por varios motivos. Por un lado, trátanse de ambientes pechados nos que, o propio nivel de dependencia das persoas residentes (dificultade para a alimentación, de mobilidade, etc), favorece o establecemento de contactos próximos e prolongados cos cuidadores, o que aumenta o risco de transmisión e de contaxio. Outro factor que pode contribuír ao aumento do risco de transmisión é o feito de que con frecuencia, os residentes presentan algún grado de discapacidade ou deterioro cognitivo que pode dificultar o mantemento das medidas de prevención, como son a hixiene de mans e respiratoria ou o uso adecuado da máscara.

A todo o anterior é preciso engadir o feito da maior vulnerabilidade das persoas que residen nestes centros por tratarse de persoas con patoloxías crónicas ou de idade avanzada (factor que aumenta a susceptibilidade ás infeccións pola propia senescencia do sistema inmune).

O uso da máscara continuará sendo obrigatorio nos seguintes casos:

- Persoas traballadoras.
- Visitas cando estean en zonas compartidas.

Dado que a institución constitúe o domicilio das persoas que alí residen, considérase que o uso permanente da máscara afecta o benestar destas persoas. A última modificación da Lei 2/2021 por medio do RD Lei 115/2022 do

8 de febreiro elimina a obrigatoriedade do uso de máscaras para residentes en centros sociosanitarios.

3.2. Centros sociosanitarios non residenciais

Os centros sociosanitarios non residenciais (centros de día, centros ocupacionais, etc) se ben teñen un menor risco epidemiolóxico que os residenciais, tamén presentan factores que favorecen o risco de transmisión como pode ser a maior vulnerabilidade das persoas que acoden aos mesmos ou a presenza dalgún grado de discapacidade ou deterioro cognitivo dos/as usuarios/as que dificulta o mantemento das medidas preventivas non farmacolóxicas (hixiene das mans, hixiene respiratoria, etc).

Ademais, cómpre ter en conta que as persoas usuarias destes centros, poden establecer contactos estreitos diarios con diferentes persoas alleas ao centro o cal aumenta o risco de transmisión do virus.

Por todo o anterior, mantense a obrigatoriedade do uso de máscara a:

- Persoas traballadoras.
- Usuarios/as de centros sociosanitarios non residenciais (centros de día, centros ocupacionais, etc) sempre que non presenten algunha das excepcións recollidas no punto 3.4 deste documento.
- Acompañantes de usuarios/as cando accedan ao interior do centro.

A obriga de máscara faise extensiva aos medios de transporte colectivo postos a disposición dos usuarios non conviventes, dado que son espazos pequenos, onde non se pode garantir sempre a distancia interpersonal e a ventilación suficiente.

3.3. Excepcións á obrigatoriedade do uso de máscara

A obrigatoriedade do uso da máscara reflectida nos apartados anteriores non será esixible nos seguintes supostos:

- Persoas de menores de 6 anos.
- Persoas que presenten algún tipo de enfermidade ou dificultade respiratoria que poida verse agravada polo uso da máscara ou que, pola súa situación de discapacidade ou dependencia, non dispoñan de autonomía para quitarse a máscara ou ben presenten alteracións de conduta que fagan inviable a súa utilización.
- No caso de que, pola propia natureza das actividades, o uso da máscara resulte incompatible, conforme as indicacións das autoridades sanitarias.

4. Ámbitos e situacións nas que se recomenda manter o uso da máscara

4.1. Casos sospeitosos e confirmados de COVID-19 e contactos estreitos de casos

Recoméndase especialmente para casos sospeitosos e confirmados de COVID-19 e contactos estreitos de casos o uso de forma constante da máscara e evitar actividades que impliquen quitala sen manter a distancia de seguridade de 1,5 metros con outras persoas (Ex.: comer ou beber en presenza doutras persoas). O uso da máscara nestas situacións debe ir acompañado doutras medidas de prevención como evitar o contacto con persoas de grupos vulnerables e reducir todo o posible as interaccións con outras persoas.

Estas recomendacións deberán aplicarse durante 10 días dende inicio de síntomas, dende o diagnóstico (no caso de persoas asintomáticas) ou dende a data do último contacto (no caso de contactos estreitos).

5. Resumo

Uso obrigatorio da máscara

- **Centros sociosanitarios residenciais**
 - Persoal traballador.
 - Visitantes cando estean en zonas compartidas.

- **Centros sociosanitarios non residenciais**
 - Persoal traballador.
 - Usuarios/as de centros sociosanitarios non residenciais (centros de día, centros ocupacionais, etc).
 - Acompañantes de usuarios/as cando accedan ao centro.
 - Medios de transporte colectivo entre non conviventes.